

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра правознавства

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Теорія і практика медіації (посередництва)»
на 2022-2023 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітньо-професійна програма	Право
Спеціальність	081 Право
Галузь знань	08 Право
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Волошина Яна Леонідівна
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри правознавства

Контактний телефон	+38(093) 218-98-38
Електронна адреса	y.leonidovna@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.pravo.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3579

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у здобувачів вищої освіти системи знань про теоретичні та практичні основи вирішення конфлікту через застосування альтернативних способів вирішення спорів (медіації); розуміння статусу учасників медіації, змісту майстерності медіатора, сутності медіаційної процедури; засвоєння нормативних основ регулювання медіації, особливостей застосування медіації в окремих сферах суспільних відносин і юридичної практики; визначення перспектив розвитку медіації в Україні та сучасному світі.
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції 18 год., семінарські заняття 14 год., самостійна робота 58 год.).
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом. Методи навчання – словесні, наочні, практичні, інноваційні, активні – викладення наукового і навчального мультимедійного матеріалу з основних розділів, тем навчальної дисципліни на лекційних заняттях в аудиторії; закріплення, систематизація та узагальнення теоретичних знань, що були отримані під час лекційних занять, позааудиторного опрацювання рекомендованих джерел інформації та представлення результатів самостійної роботи в письмовій формі (навчальне (практичне) завдання), на семінарських/практичних заняттях та передсемінарських індивідуальних консультаціях; під час проведення інтелектуальних ігор, написання есе, доповідей та їх тез.
Система поточного та підсумкового	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з

контролю	рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік.
Базові знання	Наявність широких знань з теорії держави і права, юридичної деонтології, юридичної психології, цивільного права
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
<i>Загальні компетентності</i>		
1.	здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1)	оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання (РН 1)
2.	здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК 4).	інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності (РН 17).
3.	здатність приймати обгрунтовані рішення (ЗК 7).	співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами (РН 2).
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>		
4.	здатність обгрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію (СК 6).	обгрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи (РН 6).
5.	здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів (СК 8).	дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обгрунтовувати варіанти їх розв'язання (РН 7).
6.	здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією (СК 13).	брати продуктивну участь у розробці проєктів нормативно-правових актів, обгрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини (РН 16).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль I. Загальна теорія медіації		
Тема 1. Поняття та правова природа медіації	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Посередництво як спосіб урегулювання конфліктів у країнах стародавньої цивілізації – Фінікії та Вавилоні. 2. Медіація в країнах Стародавнього Сходу та Азії. 3. Суспільно-правовий інститут посередництва у Стародавній Греції. 4. «Медіабельність» у Стародавньому Римі. 5. Медіація у період середньовіччя. 6. Історичний аспект розвитку інституту медіації в Європі. 7. Історичні передумови впровадження медіації в Україні. 8. Сучасне розуміння медіаційної процедури. 9. Дискурс наукових досліджень поняття медіації. 10. Теоретичні підходи науковців до визначення поняття «медіація». <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 2. Принципи, види та моделі медіації	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття принципів медіації як альтернативного способу захисту прав людини і громадянина. 2. Зміст та значення принципу самовизначення сторін медіації. 3. Класифікація медіації за сферою виникнення конфліктної ситуації: сімейна медіація; медіація в адміністративних справах; медіація у галузі корпоративного управління; комерційна медіація. 4. Оціночна медіація. 5. Медіація з однією стороною. 6. Превентивна медіація як спосіб досягнення домовленостей, а не вирішення конфлікту. 7. Моделі медіації за суб'єктністю медіатора: юрисдикційна та позаюрисдикційна. 8. Моделі медіації за метою медіації. 9. Стимулятивна, трансформативна, нарративна, гуманістична, директивна моделі медіації та їх характеристика. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання.</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 3. Нормативне регулювання медіації	Тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p> <p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медіація в українському праві. 2. Загальна характеристика і основні положення Закону України «Про медіацію». 3. Указ Президента України від 24 травня 2011 року № 597/2011 «Про Концепцію розвитку кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні». 4. Державний стандарт соціальної послуги посередництва (медіації). 5. Міжнародні стандарти медіації. 6. Європейські стандарти медіації. 7. Конвенція ООН «Про міжнародні угоди за результатами медіації» (Сінгапурська Конвенція) від 7 серпня 2019 року. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 4. Організація здійснення та загальна характеристика стадій медіації	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення сторін спору з особливостями процедури медіації як завдання медіатора. 2. Особливості створення атмосфери довіри. 3. Основні переваги постмедіаційної стадії. 4. Основні завдання постмедіаційної стадії. 5. Основні види запитань. 6. Прийоми активного слухання. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 5. Медіаційна угода як результат врегулювання конфлікту	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обов'язкові реквізити та форма медіаційної угоди (угоди про примирення). 2. Основні умови укладення медіаційної угоди. 3. Характерні риси медіаційної угоди як різновиду правочину або цивільно-правового договору. 4. Медіаційна та мирова угода при врегулюванні правових спорів. 5. Відмінності медіаційної угоди від мирової угоди. 6. Медіаційні застереження: загальне застереження; застереження про

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<p>медіацію як факультативний спосіб розгляду спору; застереження про медіацію, обмежену певним терміном.</p> <p>7. Поняття медіаційного договору, загальна характеристика його істотних умов.</p> <p>8. Значення медіаційного договору у вирішенні конфлікту.</p> <p>9. Договір, укладений за результатами медіації, як закріплення домовленостей сторін медіації.</p> <p>10. Захист прав у разі порушення умов медіаційної угоди.</p> <p>11. Правові наслідки невиконання медіаційної угоди.</p> <p>12. Примусове виконання договору за результатами медіації.</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 6. Учасники та сторони медіації	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1. Медіація – окремий інститут права.</p> <p>2. Суб'єкти права на медіацію.</p> <p>3. Механізми регулювання діяльності медіаторів.</p> <p>4. Єдиний реєстр медіаторів України (ЄРМУ) як електронна база даних осіб, які набули право на зайняття діяльністю у сфері медіації.</p> <p>5. Відповідальність медіатора: види, підстави та порядок притягнення.</p> <p>6. Роль медіатора у процедурі медіації.</p> <p>7. Медіатор як менеджер процесу.</p> <p>8. Угодоздатність як вольова характеристика сторони медіації.</p> <p>9. Особливості участі фізичної особи в медіації.</p> <p>10. Юридична особа як сторона медіації.</p> <p>11. Особливості правового статусу суб'єкта владних повноважень як сторони медіації.</p> <p>12. Основні права та обов'язки сторін медіації.</p> <p>13. Морально-психологічні умови участі сторони в медіації.</p> <p>14. Переговори як комплекс різних видів діяльності.</p> <p>15. Психологічна готовність сторін до переговорів та співробітництва. Роль медіації» для сторін конфлікту.</p> <p>16. Особливості участі представника в медіації.</p> <p>17. Роль медіатора та учасників у процесі медіації.</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 7. Професійна компетентність медіатора	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>практичні завдання. Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p> <p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конфліктологічна компетентність медіатора. 2. Комунікативна компетентність медіатора. 3. Процедурна компетентність медіатора. 4. Рефлексивна компетентність медіатора. 5. Правова компетентність медіатора. 6. Активне слухання – навичка медіатора «слухати і чути». 7. Невербальна комунікація як система знаків. 8. Мистецтво постановки запитань у медіації. 9. Техніка правильного ставлення запитань. 10. Перефразування (переформулювання) – базовий інструмент медіатора. 11. Загальнолюдські емоції та емоції в діяльності медіатора. 12. Основні компетенції медіатора: комунікативна компетенція, аналітичне мислення та дослідження інтересів сторін, емоційна компетентність, переговорна компетентність. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 8. Етика медіаційної процедури	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи; поточна модульна робота	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Самовизначення – фундаментальний принцип медіації. 2. Основні стандарти та принципи акредитації медіаторів. 3. Вибір медіатора – невід’ємне право сторін медіації. 4. Медіатор – гарант справедливості процесу медіації. 5. Механізми саморегулювання у медіаторській спільноті. 6. Кодекс професійної етики медіаторів від 19 лютого 2022 року. 7. Етичні аспекти винагороди та реклами діяльності медіатора. 8. Відповідальність медіатора за порушення професійної етики. 9. Компетентність та призначення медіатора. 10. Винагорода медіатора та інші витрати на проведення медіації. 11. Маркетинг та просування послуг

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<p>медіації.</p> <p>12. Незалежність і безсторонність медіатора.</p> <p>13. Обставини призупинення процедури медіації.</p> <p>14. Етична сторона укладення угоди за результатами медіації.</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Модуль II. Медіація у практичній діяльності юриста		
Тема 9. Медіація як особливий вид адвокатської діяльності	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1. Надання адвокатом допомоги у врегулюванні юридичних конфліктів.</p> <p>2. Вирішення адвокатом питання щодо «медіабельності» конфлікту (спору).</p> <p>3. Позитивні та негативні моменти участі адвоката у процесі медіації, їх загальна характеристика.</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 10. Застосування процедур медіації у нотаріальній діяльності	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1. Нотаріус як медіатор. Фундаментальні медіаційні навички для нотаріуса.</p> <p>2. Основні можливості та особливості залучення нотаріусів до сфери медіації.</p> <p>3. Медіація в діяльності нотаріусів України: теорія і практика.</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 11. Медіація у професійній діяльності судді. Роль медіації у судовому процесі	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1. Медіація в діяльності судді.</p> <p>2. Актуальна проблеми медіації в юрисдикційному процесі. Медіація у кримінальному процесі України.</p> <p>3. Медіація в адміністративному судочинстві України.</p> <p>4. Особливості судової медіації у сфері адміністративного судочинства.</p> <p>5. Медіація у цивільному процесі: перспективи та міжнародний досвід.</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 12. Медіація у діяльності прокурора	Тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	роботи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Переговори та медіація у кримінальному провадженні. 2. Можливості застосування медіації у сфері прокурорської діяльності. 3. Правові аспекти медіації у кримінальних справах. 4. Прокурорська медіація у кримінальному провадженні. 5. Інститут медіаторів в органах прокуратури як дієвий спосіб вирішення судових справ. 6. Ініціювання процедури медіації прокурором. 7. Роль прокурора при застосуванні медіації сторонами конфлікту. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 13. Медіація на стадії виконання судових рішень у діяльності державного та приватного виконавців	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медіація в діяльності державного виконавця та приватного виконавця. 2. Актуальність методів медіації у виконавчому провадженні. 3. Медіація у виконавчому провадженні: нові виклики та напрями реалізації. 4. Медіація у виконавчому провадженні: міжнародний досвід та перспективи для України. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 14. Медіація у сфері міжнародних відносин	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи; поточна модульна робота	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність «човникових переговорів» у сучасних міжнародних відносинах. 2. Колективна медіація як специфічна форма групового посередництва. 3. Досвід застосування медіації у сфері міжнародних комерційних відносин. 4. ООН, ОБСЄ, СОТ як найвідоміші міжнародні організації-медіатори. 5. Головні досягнення міжнародних медіаційних зусиль ОБСЄ. 6. Практика медіації за законодавством зарубіжних країн. 7. Культурно-психологічні чинники, які перешкоджають впровадженню медіації. 8. Сучасні медіативні процеси у світі та особливості їх впровадження в Україні. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>

Інформаційні джерела

1. Альтернативні способи вирішення спорів. За заг. ред. Ю. Д. Притики. Харків : Право, 2019. 264 с.
2. Конфліктологія та медіація : навчальний посібник / В. І. Докаш. Чернівці, Львів : Видавництво «Новий Світ – 2000», 2022. 249 с.
3. Конфліктологія та медіація: навчальний посібник / В. І. Докаш. Чернівці, Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. 249 с.
4. Конфліктологія: загальна та юридична : підручник / Герасіна Л. М., Требін М. П., Сахань О. М., Воднік В. Д. Харків : Право, 2021. 224 с.
5. Леко Б. Медіація: підручник / Б. Леко, Г. Чуйко. Чернівці : Книги–XXI, 2014. 520 с.
6. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.] ; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса : Екологія, 2019. 456 с.
7. Озерський І. В. Актуальні проблеми медіації в юрисдикційному процесі України : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. 248 с.
8. Рахліс В. Переговори і медіація : підручник для підготовки професійного переговорника / В. Л. Рахліс, О. О. Павленко. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2021. 344 с.
9. Управління конфліктами : навч. посіб. / Г. М. Захарчин, Р. О. Винничук. 2-е вид., допов. Львів : «Львівська політехніка», 2019. 192 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення:

Пакет програмних продуктів Microsoft Office, до якого входить програмне забезпечення для роботи з різними типами документів: текстами, електронними таблицями, презентаціями, базами даних тощо. Мережеві сервіси Google.

Основними й найбільш використовуваними складовими пакету Microsoft Office є:

1. Microsoft Word.
2. Microsoft Excel.
3. Microsoft Power Point.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу:

1. Теорія і практика медіації (посередництва) : завдання для аудиторного тестування для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 081 «Право» / Я. Л. Волошина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://10.0.0.176/>.

2. Теорія і практика медіації (посередництва) : дистанційний курс з дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 081 «Право» / Я. Л. Волошина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3579>.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf); списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/neformalna-osvita>; [Положення про зарахування результатів неформальної освіти](#).

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-8): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (3 бали); тестування (0 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (2 бали); поточна модульна робота (22 бали)	50
Модуль 2 (теми 9-14): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (3 бали); тестування (0 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (2 бали); поточна модульна робота (29 балів)	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни